

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 2. uri. znotraj.
Posamezne številke se prodajojo po 3 nové / 6 stotinak v mnogih ustanovah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celje, aranju. Maribor. Celovc, Idriji, St. Petru, Šedani. Nabrežini. Novem mestu itd.
Glasilo in naročbe sprejemajo uprava listu „Edinost“, atlet Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 7. zvečer. — Cene oglašom 20 st na vrsto petit: poslanica. osnunice, javne zavale in domači oglaši po pogodbi.
TELEFON Stev. 1157.

Volilna reforma. Razdeljenje mandatov po narodnosti.

I.

Pred nekajem so priante moravske »Lidovi Noviny«, ki so glasilo mladočeškega poslance Straškega, nekaj podatkov o načrtu volilne reforme, kakor jo namenuje baron Gantsch predložiti parlamentu.

Po informacijah, ki jih je prejelo redeno glasilo, bi prihodila zbornica števa 448 pos. ki bi se razdeljevali tako-le:

po kraljevskih: Galicija 65, Črka 115, Moravska 43, Štajerska 28, Gorenjska Avstrija 20, Dolenjska Avstrija 52, Tirolska 20, Šlezija 12, Kranjska 11, Koroska 10, Dalmacija 10, Bukovina 9, Solnogrško 6, Istra 5, Trst 4, Goriska 4, Predaljska 4;

po narodnosti pa: Čehi 97, Poljaki in Małorusi v Galiciji 95, Małorusi v Butovini 3, Poljaki v Šleziji 2, Hrvati v Dalmaciji 7, Srbi 3. Slovenci in Hrvati v Istri 2, Slovenci na Goriškem 2, Slovenec v Trstu 1, Slovenci na Kranjskem 11, Slovenci na Štajerskem 8, Slovenci na Koroskem pa 2 mandata. Nemeji 196, Italijani 15, Romuni 4.

Po teh podatkih v braskem glasilu bi imeli Slovani v novi zbornici 233, Neslovanji (Nemeji, Italijani in Romuni) 215 poslancev. Slovani bi imeli torej 18 glasov večjih v parlamentu in popravljejo bi bila s tem nečuvana krivica, ki sta jo ustvarili volilna geometrija Schmerlingova in volilna tehnika, kakor jo je prakticirala avstrijska birokracia avstrijskega vladnega sistema. Ta avstrijska birokracia se ni plašila nikdar nobenega sredstva v ta namen, da avstrijski Slovani ne pridejo do tiste veljave v državi, ki bi bila primeren njihovemu številu. A ta namen je v glavnem dosežala s tem, da je z najgršo volilno geometrijo in drzno volilno tchuiko preprečila Slovanov njihovemu številu primeren zastop v centralnem parlamentu.

Po uvedenju splošne in res enake volilne pravice bi seveda morala nehati anomalija, da ima odločna manjšina prebivalstva več parlamentarnega zastopstva, nego pa velika večina. Kajti sedemnajst je bilo, odkar svet obstoji, več, nego 9. To je: med 17 milijoni slovanskega prebivalstva mora biti rezorno več volilcev nego v 9 neslovenskih milijonih. Istotako mora biti primereno številno razmerje med njimi, ki volijo, in njimi, ki so izvoljeni. Kolikor je na eni strani več volilcev, nego na drugi, razmerno mora biti

tudi število posancev na eni strani razmerno več nego na drugi, skoje volitev v res splošna in enaka. Da se umeje to, ne treba biti nikak bistroviden politik, ker zadoščajo najprimitivnejši načini računskega.

S tem, da bi prišli Slovani do večine v avstrijskem parlamentu, bi bila odpravljena najhuja krivica in bi prišel do valjave resničen parlamentarizem, katerega glavni znak je ravno ta, da so eile, ki tvorijo državo, številno primereno zastopane v parlamentu. Ali, kdor pozna narodne razmere v tej državi, nam mora pridržiti, da slovanska večina 18 glasov niti še od daleč ne bi pomenjala pravice v vsem in polnem obsegu. Neslovanov je v državi kmaj nekaj nad eno tretjino. Ti bi morali imeti torej okroglo eno tretjino poslancev v parlamentu. Slovani pa okroglo dve tretjini. Če vzamemo torej gornje število, kakor je baje namerjen Gantschom načrt, bi morali imeti Neslovan: okroglo 160 poslancev ostale pa Slovani. Potem še le bi bila v parlamentu večina, ki bi bila odsev fiktivnega narodnega razmerja v državi, zrealo živilih narodnih organizmov, ki delujejo v državi in jo vzdržujejo.

Po Gantschovem načrtu — ako informacije »Lidovi novine« odgovarjajo resničnim namenom ministrskega predsednika — bi Slovani dobili le 18 glasov večine. Gospod Gantsch noče torej odpreti pota polni pravici, ampak jez napravlja le malo koncesijo, ker že drugač ne more, ker popolnoma vendar ne more udušiti te moči, ko že govori o splošni volilni pravici, in je menda celo ponosen na to, da je ravno on poklican za uvedenje te velike, epohalne reforme, ki se postavi kakor visok mejnik med življajem v državi v doslednosti in onim v bočnosti.

Ali, če smo odkritorsčni, moramo prisutati, da smo bili pripravljeni na to, da bo tudi baron Gantsch skušal zaustavljati kolo pravice in duha sedanjega časa in da bo v ta namen skušal na kakov način kolikor le možno paralizirati moč številk, moč dejanskih razmer.

Niso še pršli časi, ki nam porode vlado, ki bo res prečeta od čuta pravčno ti tako, da bo znala biti — tudi Slovanom pravčna. Gantschova vlada ima ta sposobnosti v sebi. Zato gre vera v tem, da bo Gantschov načrt kolikor le možno paralizirati moč številk z — geometrijo, s prikrojevanjem in razvrščevanjem volilnih okrajev, da bo Slovanske glasove samo šteti, nemške pa šteti in tudi tehtati.

Ker pa so nemški glasovi tudi za sedaj-

njo vladu in za njih, ki so za njo in nad njo tehtneji, prihaja g. ministarski predsednik z najmirnejšo vestjo do zaključka, ki ga hoče praktično uveljaviti tudi v svojem načrtu volilne reforme: da nemških glasov, ker so težji, treba manje za izvolitev enega poslancea, nego li slovanskih glasov, ki so lagiji. Ali, na kratko povedano: volilne skupine v Nemcih nuj bi obvezale manje število volilcev, nego one v Slovanih! A zoper nam pravi aritmetika: čim manjšega števila volilcev treba za posamično volilno skupino, tem več takih skupin rezultira in dočasnega števila prebivalstva. Končni aritmetični rezultat pa je: čim več volilnih skupin, tem več — poslancev.

Tako hoče dosegši — g. Gantsch, da bi takih 9 milijonov Nemcev imelo blizu toliko poslancev, kolikor okroglo 17 milijonov Slovanov.

Na kratko: baron Gantsch hoče obraniti privilegovano pozicijo Nemcev in v ta namen stavila na prokrustovo postelj princip pravčnosti, poliščne, socijalne in narodne enakosti! Posebno pa hoče usakoniti najviše zanikovanje najelementarnejše logike: v volilni reformi na podlagi splošne volilne pravice hoče potajiti princip enakosti volilne pravice in obrniti princip privilegijev. On hoče sicer dati posamičnemu individuju volilno pravico, ali ne bi hotel pripoznati enake vrednosti volilnih glasov!

Carinska zveza med Srbijo in Bolgarsko.

Vest, raznečena te dni, da sta Srbija in Bolgarska sklenili carinsko zvezo, je vzbudila senzacijo. Izlasti pa je razburila ves slavotibski svet, ki je v svojih komentarjih bruhal pravi strup.

»Neue Freie Presse« trdi sicer, da rečena zveza ni sklenjena, ker da so se pogajanja rasobil. Ali komentarji, ki so jih pisali slavotibski listi ostajajo značilni in zaslужajojo, da so nekaj pobjavimo žajimi. Tako je velekarakterističen članek glavnega avstrijsko-nemškega članskega glasila »Neue Freie Presse« od 3. t. m.

Seveda nas taki izbruh omaloževanja, ki se porajajo iz sovraštva proti vsemu, kar je Slovanskega, ni malo ne presenečajo. Mi vemo prav dobro, da si oni stvar popolnoma drugače mislimo, kakor jo predstavljajo v svojih glasilih.

»Neue Freie Presse« pravi, da se ni mogoče vadržati ameha, aka se jemlje srbsko-bolgarsko carinsko zvezo kakor dejstvo. Človeku da vhaja v tem nebotu misel na ono veliko carinsko zvezo, katera se je bila svoj čas sklenila med Prusko in med večino

svoji prezirljivo sneješ, ker moja mati je bila tudi v zrejih letih lepa ogojevita žena. Jaz pa nosim na sebi slabotno telo, moja duša je polna gremkobe in jeze: v svojem sreču ne nosim nikake nade, po letih še mlada ostala, oslabila po obrazu in po moči svoji. Pa ti, Nikola, misliš, da bi mogla tebe zapustiti, da se ne brigam za te. Počakaj le malo časa, močenj se za me in videl boš kako v sreču si ubogi Mariji. Jaz ne zahtevam, da bi me ljubil, ne smem zahtevati tega, ker si oženjen, ne morem zahtevati, ker ni na meni ničesar, kar bi mogel ljubit. Oprosti, dovoli mi, da ta ljubljam od strani in obožavam, kakor kakrški boga. To ljubavno sanjanje je jedina slast mojega življenja: v samotnih trenotkih in v sijajnem vrvetu kraljevskega dvora. Prosim te sicer, da me ne prezrač in ne mrzi radi te neumne ljubezni moji.

Nikola ni odgovoril v hipu ničesar. Kajkor je bil kraljica grda po obrazu, kolikor grešna je bila njena strast, vendar je iz tega slabotnega grla drhtel odmev prave ljubezni, iskren odziv ženskega sreča, ki navadno ne pozava razsodnosti. Gorjanskemu se je kraljica nekako smilila. Poljubivši jo v roko je reklo:

— Ni presira ni mržnje nimam za te, kraljica moja; a ne bi ju imel, tudi če ne bi

pojedinih nemških držav in katera je zabilježila v zgodovino spomin na Hesa Nebeniusa in na Prusa Metza.

Pričakujeta li Petrov in Pasić — vsklikva »Neue Freie Presse« — kaj enacega od svoje igries, katero vsemu svetu predvoduje? Misliš li, da se bo zdelo komu verojetno, da bi mogla imeti ta carinska zveza čudezno moč, ki bi poravnala moj njimi staru nasprotstvo, radi katerih je prišlo (ne glede na turško-grško vojno) do bitke pri Slivnici?

Taka slobna vprašanja stavlja dični nemški list. Komu ni očividno namen tega pisareja? Kaj ne da, »Preša«, ko bi bilo mogoče skliti nekoliko nade, bilo bi vendar le dobro. O, v podžigaju sovraštva med Slovani ste vi Nemci velikanski!

Ampak nesramnosti še ni dosti. Dlje pravi: »V bitvu carinske unije spada pred vsem, da vsakateri od pogodaikov dà nekaj od svoje suverenitete drugemu, ali ko mislimo na srbsko-bolgarsko zvezo, se ne moremo obraniti, da ne bi mislili na citat Göthejev v »Faust«: »Kaj moreš, ubogi vrag, ti dati?« Karagjorgjevič da ne posseže tako trdno suvereniteto na srbskem prestolu, da bi mogel kaj pogrešati od iste, a bolgarski karel Ferdinand, da niti suveren ni, ampak vitez in turški vazal.«

»Neue Freie Presse« ve tudi prav dobro, da sta Srbija in Bolgarija ustavni državi in da v takih državah ima svojo besedo naroda in njega voditelji o sklepaju pogodeb. Sicer pa, ako je v bitvu pogodeb, da mora vsakateri pogodaikov nekaj dati, je tudi naravna posledica, da mora vsakateri nekaj prejeti. Sploh se pa pogodeb nikdar ne sklepajo, aki jih ni o čem sklepali. In »Preša« ve to prav dobro, ker iztikuje, da srbska trgovina teži v Avstro-Ograku. Srbsko bolgarska pogoda da je torej — tako zaključuje dunajski list — samo izvajanje Avstro-Ograke. V isti senci pa nadaljuje, da pogodba nima z gospodarskega stalšča nikake vrednosti: viti za Srbijo niti za Bolgarijo, ker oba državi da prideljuje enake vrste pridelke in da si torej nimate kaj izmenjevati.

Človek si skoraj ne more misliti, da more resen list zapisati nekaj tako neumnega. Mi sicer ne poznamo določenih namenov carinske pogodeb, a »Preša« jih pa tudi ni dobila na ogled, toliko pa si lahko mislimo, da v pogodbi gotovo ni pogoja, da bi morali carinsko olajhčani proizvodi, ki bodo prehajali srbsko-bolgarsko mejo, ostati v eni pogodbi sklepivih držav. Bolgarska je zvezana z morjem, česar nedostaja Srbiji; a Srbska ima boljo zvezo se zahodom. Eno, ni li že v tem razlog za pogodbo?

Ampak »Preša« hoče stvar razumeti

nost. Ščeman se ne sme obotavljati in trenutek, ampak mora v prestolnico.

— Dobro je, Nikola, tako storiva, jaz pa pojdem s teboj v Slavonijo, kjer so se, kakor čujem, plemiči začeli negibati na strani milega mi sorodnika Tvrduša.

Niti mesec dni ni minelo, odkar je v budimskem gradu grda kraljica svojim ljubavnim jadikovanjem in mačevalnim zaklinjanjem nadlegovala bana mačvanskega. Vreme se je spremenilo izzenada. Do pred malo časa je vibrala kraj sinjega morja ljuta burja, ki je mešala in razmetavala silno valovje. Za mejo pak, v bosanskem kraju je mraz držal zemljo trdo ukovan, in vrhi bregov, dolini in jarki so bili zasuti še od trajnega snega. Nikjer v Bosni ni bilo pravega pote. Nu, veličemu je kralj Tvrduš žal davno začel zbirati vojsko na sever. Hkrati se je vse zaobrnilo kakor raka; burja kakor da se je pogrenula v morje, morska površina se je ugradila, ojačeno solnce je začelo vabiti zeleno mladike na površje zemlje, sume po bregovih so se naenkrat otresle belega zimskega pokrivala, da se je voda razpljušnila po krajih v nižave, peneča se in pod belimi penami hiteča v potoku in reke.

(Prileg 8e).

Edinost

Glasilo političnega društva »Edinost« za Primorsko.

V edinosti je moč!

Zaročna znača
za vse leto 34 K. poi leta 12 K. 3 meseca 6 K. — Na-
zaročne brez dopisane narocnine se uprava ne osreda
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana
posta se ne sprožajo in kopirki se ne vredajo.
Narocnina, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lu-

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom
Indajalj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Leta k
bencorci listu »Edinost«. — Nacionalna tišarska komora je
list »Edinost« v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Počasno-kratilnični račun št. 841.652.

drugače, češ, da s gospodarskega stališča vsebuja ta pogodbu le veselost, pač pa da je smatrati za tako nedolžno tudi s političnega stališča. Balkanskim državam da treba vedno gledati na prste, ker da te države nimajo pojma o miru in zmernosti, brez obzira na to, da jim je Evropa priborila samostanost in samostojenje razvitek. Ambiciose splet-karenja in ljubosumnje da je tam vedno dobiti in ko bi šlo po njih željih, da bi bilo že davno v ogaju od Donave do Bospora. »Preša« bilježi samo degodke, a kedo jih je provzročil v največji meri — tega ne omenja. Začeti hišo in podstakniti drugim slodin, to je pač najbolj komodo. Da je bilo in da je še nemirov na Balkanu: kdo je kriv temu? Evropske države in ne v mali meri oficijelna nemška Avstrija same. Da bi si Balkanske države same pomagale, tega jim ne dopuščajo — pomagati pa jim nočejo. Ravno tako postopa naša nemška vlada s nami Slovani, svojimi državljanji. Esakopravnosti nam noče dati, a da bi si sami pomagali, sami tudi ne dopuščajo. No, pride že tudi naš čas, in to morda v nedaljni bodočnosti in takrat bomo tudi mi vrátili milo za draga.

Tevtonska »Preša« še nadalje blijuje posanke na naslov balkanskih slovenskih držav po zasebnem nemškem receptu, a v te se ne spuščamo dalje, saj mi itak dobro vemo, da je vse, kar je nemškega, priseglo na uničenje Slovanov. Ampak, kakor se ubranjamo pred kačo, tako se branimo tudi nemškega sovraštva.

Dogodki v Rusiji.

Vojno stanje v Rusko-Poljski in volitve za državno dumo.

Kakor poročajo iz Varšave, je predsednik tamošnje volilne komisije, mestni pretek Bibikov, zahteval, naj se generalnemu guvernerju Skalonu pojassi, da se mora pred volitvami v državno dumo odpraviti vojno stanje na Rusko-Poljskem. V volilni komisiji so sklenili, da naj se prebivalstvo ne udeleži volitev, sko se prej ne odpravi vojno stanje, ozroma, da se komisija tozadstveno obrne direktno v Petrograd.

Drobne politične vesti.

V stvari volilne reforme. Kakor poročajo z Dunaja, sta bila včeraj posl. Pacák in dr. Šusterič pri ministru baronu Gaučku.

Poljski poslanci so po več dneh trajajočih posvetovanjih c volilni reformi zapustili Dunaj, ne da bi bili stopili v zvezo z baronom Gaučku.

Vprašanje glagolice. — Zagrebščemu »Pokretu« so javili iz Rima, da vrla zanesljivega vira, da so na Dunaju sedaj nekoliko prijaznejši nasproti glagolici, a Vatikan je v tej stvari popolnoma pod vplivom Dunaja. Meseca novembra je bil v Rimu že izgotovljen dekret, s katerim je hotel sedanji papež Pij X. zožiti uporabo glagolice na zelo male moje in to je bil tedaj priobčil v milanskem »Corriere della Sera«, kako dobri informirani rimski dopisnik tega lista. Ta dekret pa ni bil izdan več nega pisma z Dunaja. To pismo je bilo oddano v Rim potem, ko je bil dalmatinski metropolit, zadarski nadškof Dvornik v avdijevci pri cesarju. Iz tega se da sklepati, da so Dvornikove informacije glede glagolice zelo dobro uplivale. Toliko dopisnik »Pokret«.

Vatikan in Kvirinal. Kakor javljajo iz Rima, se je nekoga dvornega vprejema udeležil tudi bivši državni tajnik sv. Stolice, kardinal Rampolla z dvema kar dijasloma. Pri vprejemu so bili navzoči tudi zastopniki italijanske vlade.

Ustaja v Jemenu. Iz Carigrada javljajo, da se je Ahmed Felizi prvi več poraz umaknil iz Sanaa v Omran, kjer da pričakuje ojačanje 8000 mož, da napade potem Arabce.

Novi japonski poslanik na Ameriko. Glasom poročila »Daily Telegraph« je določeno, da bo člen tajnega sveta vikont Aoki, imenovan japonskim poslanikom v Washingtonu.

Domače vesti.

Interpelacija posl. Spinčića o upravnem odboru občine Pula. Glede imenovanja upravnega odbora za občino Pula vložil je dne 16. decembra 1905 posl. Spinčić v državnem zboru na ministra notranjih stvari nastopno interpelacijo: Večina občinskih za-

stopnikov pulskih je demisionirala, občinski zastop se ima smatrati razpuščenim ter ima namestitstvo v sporazumu z deželnim odboru odrediti potrebo za začasno obavljanje poslov, dokler se ne konstituirata novo občinsko zastopstvo, in to, kakor običajno imenovati komisija ali upravni odbor. V Puli ima biti upravni odbor in to tak, v katerem bodo zastopane vse stranke, samo ne hrvatske. Ker ima občina Pula po zadnjem ljudskem štetju poleg 24.000 Ital. in 4000 Nemcov, 10.000 Hrvatov in 5.000 Slovencev. Ti poslednji, Hrvatje in Slovenci, ki tudi plačujejo davke, imajo kakor drugi pravico na upravo občine in zato stavljajo podpisani na njegovo prevzetenost geslooda ministra notranjih stvari nastopno vprašanje:

Je li Vaša prevzetenost pripravljena edrediti potrebo, da bodo v upravnem odboru mestne občine Pula, v kateri je četrta prebivalcev Hrvatov, zastopana tudi Hrvatska stranka?

Dunaj, 16. decembra 1905.

(Sledi podpis).

Novi policijski ravnatelj dr. Manucci pl. Montesole je prišel v Trst sinoči z brzvlakom ob 9. uri in 10' minut. Na koledvoru sta ga čakala viši policijski komesar dr. Podbernik in pa policijski oficijal Schabl.

Taka je njihova — kultura! Prejeli smo: Te dni sem bil v Poreču po svojih opravkih. Da je prebivalstvo tega italijanskega mesta nacionalno silno rasgretlo, to sem vedel, sli da je tako narodno zbranele, da gazi vsaki obsir in razvede doline najprimitivnejše uljudnosti do tujev, ki prisnežajo v Poreču svoj denar — ne, tega si vendar ne bi mislil. Jaz ne znam italijanski. Kako sem hotel govoriti drugače, nego da sem se posluševal svojega jesika. Toda slabša mi je godila radi tega. Po gostilnah so se mi — tujev, ki je povezoval drugje po svetu deležen obzirnosti — nezramao rogalji v lice, mesto da bi mi bili deli, česar sem zetel in hotel pošteno plačati. Nič bolje se mi ni godilo po tobisknah. V dveh treh sem bil, ali — kadil nisem. Niti cigare mi niso hoteli dati, (da-si so me gotovo razumeli, kaj hočem), ker sem govoril slovenski. Odganjali so me avrovo, češ, da v Poreču se govorja samo italijanski!

Tako se mi je godilo v mestu Poreču, kjer je jeden glavnih centrov — 2000-letne kulture italijanskih oligarhov. Sreča jih bilo! V najbarnejši, v zadaji vanci na našem slovenskem Krasu poznaš bolje zahteve dolne uljudnosti do tujev, in običaje, ki so v naši povsodi, kjer bivajo — civilizirani ljudje!

Razpisana je pri okrožni sodniji v Gorici služba začasnega pisarja z dnevnino 2 K 40 st. Prošte je vložiti do 15. t. m.

Imenovanje v sodni stroki. Višesodni svedovalec pri deželnem sodišču v Ljubljani dr. Al. Foh je imenovan svedovalem pri nadodišču v Gradeu; na njegovo mesto v Ljubljani je imenovan višim sodniškim svedovalem Jurij Pohle.

Nemiri med kaznjencem v Kopru. — Včeraj okrog poludne se je bila razširila po mestu vest, da so se kaznjenci v koperški kaznilnici uprli, a potem, da jih je več učilo iz kaznilnice.

Ia res sta odšli včeraj dve stotniji vojakov iz rojanske vojašnice v Koper. Prva je odšla malo pred poludno, druga pa ob 2. uri popoludne, a z njimi je odšlo tudi 6 vojakov tukajšnjega sanitarnega oddelka.

Videši, da je vendar nekaj resnica na govorici, ki se je raznesla po mestu, smo takoj odpolnili v Koper enega naših poročevalcev. A zvečer ko se je ta naš poročalec povrnil iz Kopra, nam je povedal sledede:

Kaznjenci so imeli dosedaj vsaki dan eno uro sprehoda na dvorišču, in sicer polovica njih predpoludne, a polovica popoludne. Ker jih je pa v kaznilnici vedno preko 400, jih je bilo torej na sprehodu vsakikrat po kakih 200 in še več. To pričilo so kaznjenci porabljali za razne skrivne dogovore, zamenjave itd. Da to prepreči, je vodstvo kaznilnice odredilo, da se bodo kaznjenci spuščali na sprehod le v malem številu in večkrat, mesto samo dvakrat na dan. Ta odredba je bila uvedena v praksu že minoli teden, a kaznjenci so godinjali proti temu. Predsednik je pa začeli vptiti, da hočejo imeti sprehod po prejšnjem občaju. A včeraj v jutro, ko je šel prvi mal oddelek na sprehod, se je to vptite ponovilo in je postajalo vedno huje. Ker niso mogli čuvati ssmi pomiriti razjarjenih kaznjencov,

je vodstvo kaznilnice posvalo na pomoč vojsko iz Trsta.

No, ko so vojaki prišli v Koper, so pozaprlji v disciplinarne celice kakih 30 kaznjencev hujšačev, na kar se je takoj povrnil mir.

Naredne priproste pesmice v tržaški okolici, se so razglasile. Kakor navadno vsako leto, so se tudi letos v I. okraju naše okolice proglašile priproste slovenske pesmice za to predpustno sezono, in sicer v Škednu dne 1. januarija, pri Sv. M. M. spodaji pa dne 6. januarija.

Domačega občinstva je bilo na obek krajih polno. V Škednu je bila velika dvorana natlačena do zadnjega kotička. Občinstvo je vsprejelo pesmice z velikim navdušenjem.

Pesmica št. 1. »Himsa slovenskih ljudskih pesme« (v tisku polke) je skladba gospoda učitelja Josipa Valentija. Ta je jasno melodiozna ter odgovorja popolnoma našim tržaškim osirom okolišanskim razmeram.

Istotako je dobro uglasbena št. 2, valček »Ne žaluji mis« (istega skladatelja).

Stefana Ferluge koračnica (št. 3.) »Njeni občutki« je jasno dobro uglasbena. Bovedilo je tekst jako-priprosta in umajiva. Taki teksti jasno odgovarjajo takim pesmatam. Naglašeno, da je skladatelj tudi avtor besedila.

Pesmica št. 4. »Fantu« je krasen Piščanec, včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro instrumentiran za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi št. 5. in 6., »Slovo« in »Vinska«. Pesmici sta jasno pripravljeni za vokal.

Pesmice se sploh vse lepe, ene lepe od druge. Vsa čast vsem trem skladateljem ki so se potrudili tudi to leto, da se vgodili želji slovenskega občinstva!

Bog daj da bi njih pesmice popolnoma izpodrl le ptuje laške pesmi; ki so se, žalibog, preveč vdomačile med našo slovensko mladino!

Partiture vseh teh pesmic se bodo dobivate v pisarni »Del. podp. društva« na prodaj. Cena 1 K.

Pevske društvo »Kolo« je imelo svoj občni zbor dne 7. t. m. ob 2: uri popoludne. Navoči so bili skoraj vsi pevci in pevke in nekateri podporni členi. Predsednik gosp. Makso Cotič je otvoril sverovanje s polka. Makso Cotič je izkoristil sverovanje s polka. Predsednik se je na progi Dolejške železnice olzo Ljubljans ulegel pod vlak 22 letnega Ivana Zlateleta, žetovodja c. in kr. topničarskega polka iz Varaždina, rodom iz Ljubljane, ki je prišel 1. t. m. na stalni dopust. Vlak mu je glavo skoraj popolnoma odrezal. Vzrok samomora je neznan.

Koledar in vreme. Danes: Higio, papež Zdravko; Krunoslava. — Jutri: Ernest, opat; Blagoj; Blagojla. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoludne + 8.5° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Zmašeno olje se plačuje po 50 kron, kar je zelo nizka cena.

Potres. Iz Budimpešte javljajo, da je bil včeraj po noči skoro po vsej severni Ogrski potres. Najmočnejši so bili potresi sunki v Požunu. — Tudi v Zagrebu je bil potres, vendar naznat. Precej močan potres je čutili tudi na Danaju.

Tudi tukaj v Trstu je bilo okoli 12 ure 6 min. čuti lahek potres.

Okraden konj. V noči od 8. do 9. t. m. so neznanati tatovi vložili v hlev Ivana Regent v Barkovljah št. 438 ter ukradli že obrabljeno konjsko opravo, vredno 30 K.

Žepni tatevi. Gospa Marija Rupnik, stanovanja v ulici della Barriera vecchia št. 5, je pribitela včeraj popoludne okoli 5. ure na policijo ter povedala službujočemu uradniku, da je malo prej neznan tat na borznem trgu, blizu tekočane Portice (prehod z borznega trga v staro mesto) ukradl že žepa močnijček, v katerem je imela eno kronske denarje in več loterijskih listkov.

— Gospod Fran Vodček, stanovanja v ulici Vincenzo Bellini št. 13, je prišel tudi včeraj popoludne na policijo ter prijavil, da mu je neznan tat na trgu pri rutečem mostu ukradl že žepa močnijček, v katerem je imel 2. binkovca po 20 kron in 2 kroni srebrnega denarja; skupaj 42 kroni.

Vročehrvnost. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Vesled tega, a največ redi saučačje A. Montagna poklicala redarja in dala vročehrvnost. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. A. Montagna poklicala redarja in dala vročehrvnost. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč, da je do Amaliji Montagni dve pesmi z majgrčimi pričinki. Herman Frusin se je včeraj popoludne na prehodu s trga Goldonov valček, in jasno dobro uglasbena za v ulico Torrente prepiral z Amalijo Montagnou. Njegova vroča kri ga je pa v prepričevanje, da doveda tako daleč

Pisarja-vežbenika sprejme takoj v svojo pisarno dr. Matej Pretner, odvetnik v Trstu, ulica Nuova št. 13/II. Plača po sposobnosti in delu.

"Ne kliči vrata!" Izvirna igra v enem dejanju po 50 stot., po pošti 10 stot. več. **"Trije tički"**. Burk v 2 dejanjih po 60 stot., po pošti 10 stot. več; vdobjiva se pri spisatelju in založniku **Jaki Štoka** v Trstu (Narodni dom), pri A. Gabršček v Gorici in L. Schwentner v Ljubljani.

Stenski koledar v narodnih barvah prodaja po 40 stot. tobakarnar Lovrenčič pri kavarni Fabris.

Naznanilo.

Podpisani si usoja naznaniti slavnemu občinstvu, da je prevezel na svoj račun prodajalnico jestvin ulica Piccardi v gal ulice Petronio ter se priporoča za obilen obisk udani

Matej Kocjan.

Kwizdova tekočina

T. kočina za hribolaze.

Znamka kača.

Preskušeno aromatično zdravilo za ribati žile in mišice.

Za hribolaze, kolejarje in jezdece jasno pravno za ojačanje po velikih napornih.

Cena 1/2 steklenici K 2.— " 1.20

Vdobjiva se pristno v lekarnah

Ilustrovani ceniki gratis in franko.

Glavna zaloge

FRAN IV. KWIZDA

c. kr. avstro-ogrski, kralj. rumunski in knež. bolgarski dvorni zalogateli. Okrožni lekarji

Korneburg pri Dunaju.

Kathreinerjeva
Kneippova
sladna kava

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

je po Kathreinerjevem načinu svojega priznavanja okusni, zdravju in pustolivim počestim, ima torej neprvenstveno prednost za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju tudi ime Kathreiner in zahtevajte le izjemne zavote z varstveno znakom uporab Kneipp.

Zaščitna znamka: „Sidro“.

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol blažajoče mazilo; cena 80 stot. K 1.40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skatljah z načrtno znamko „Sidro“, iz Richterjeve lekarne, potem se je gotovo prejel originalni pridelek.

Richterjeva lekarna

Elizabetine ulice štev. 5. nova pri „Zeleni levu“ v PRAGI
Dnevno razpolaganje.

Slavija

Vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.875.386.80 K. izplačane odškodnine: 82.737.159.57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z veskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, česar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Prvo hrvatsko parobrodarsko društvo v Senju

(Društvo na delnice)

Nova vožna črta med Trstom in Reko

mej njima ležečimi lukami in nazaj

z razkreavanjem na Reki za blago s policami, namenjenimi v Senj—Novi—Selec—Cirk enica—Kraljev ca—Baška—Rab—Bag—S. Juraj—Starigrad—Jablanac—Pag—Podgorje; s pristajanjan na zahtevo; Kraljevica (koperj) —Lopar—Barbat—Lukovo—Samea—Prisna in Cesarie. — Z najhitrejima in udobnejjima parobrodoma (14 milj na uro) prvega ra reda

,Ante Starčević“ in „Hrvatska“.

Na razpolago gospodom potovalem sta dve krasni dvorani in vsa mogoča udobnost.

Navedena parobroda sta električno razsvetljena.

Za blago in p tovalec obrniti se je na podpisano parobrodno agencijo.

ODHODI: Iz Trsta vsaki petek ob 11. uri predp. (pristajanjan v Poreču, Rovinju in Puli). — PRIHOD na REKO v soboto ob 12. uri opoludne.

Agenca za Trst:

BASILISCO & PETTORICH

Riva Pescatori št. 12.

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo otvorjeno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zalogu tu in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbera najmodernejšega angleškega blaga. Delo prečizno, cene zmerne. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.

Vnajne naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna skušnja, kateri si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kroj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.

Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času solitve. Neprekosljive

, plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Dr. KOLB

bivši asistent poliklinike na Dunaju, naslednik

Dr. A. Mitták, ulica della Zonta št. 7, I. — TRST

Plombovanje zob po najboljših znanstvenih zistemih.

Umetno zobovje z ali brez plate izvršuje z največjo dovršenostjo g. **Hans Schmidt**, bivši sodrug Dr. A. Mittáka odlikovan z „Grand Prix“ in zlatimi kolajnami na rastavah v Rimu, Berolini in Saint-Louis.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedicijsko podjetje RUDOLF EXNER - TRST

Telefoni št. 847. — Via della Stazione št. 7. — Telefoni št. 847

Filialke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.

Čiščenje in SHRANJEVANJE PREPROH Točna postrežba in nizke cene.

Barvanica, pralnica in čistilnica na suho na parno moč

Albin Boegan

Trst - ul. Farneto št. 11 - Trst.

Ne da bi se razdrla, se oblike barva, pere in na suho bčisti z največjo točnostjo. — Barva, pere in lika se pregrinjala, blago od pohištva, pokrivala itd. — Na par se moči suknjeno blago.

FILJALKA

e. kr. privil.

AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu

sprejema:

denar za obrestovanje v kronah	na naslovljena vložna pisma
na blagajniške nakaze prinoscu	proti 4 dnevnemu odpovedi 2 1/4 %
proti 4 dnevnemu odpovedi 2 1/4 %	proti 4 dnevnemu odpovedi 2 1/4 %
• 30 • 31/4 %	• 8 • 31/4 %
v zlatih napolnjonih na vložna pisma	proti 30 dnevnemu odpovedi 2 %
3 mes. 6	21/4 %

Za dosedaj se v prometu se nahajajoči blagajniški nakazi in v kronah glaseča se vložna pisma stopi v veljavno sprememba obrestna mera po pogojenem odpovedem roku dne 28. oktobra odn. 1. novembra odn. 23. novembra.

Bancogiro v kronah

z 2 1/4 % takoj v vsakem znesku. Krone in zlati napoljni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po roku odpovedi.

Izdaja nakaznice

za Dunaj, Bozen, Bu tempešto, Brno, Feldkirch, Fulj, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opovo, kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Imomost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olimuc, Saaz, Solnograd, Finskirchen, Velikvaradiv, Kasov, Kečkemet, Kronstadt, Sopronj, Raab, Sabatka in Temesvar

proste stroškov.

Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobiž in vrednostij. Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.

Daje predume

na Warrante in vrednosti po tako znernih pogojih. Krediti na karikacijske listine se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.

Kreditna pisma

se izdajajo v katerosikoli mesto. Ilranila. Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in arbrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.

Menišni nakaznice.

Pri blagajni zavodu se izplačujejo menišne nakaznice „Banca d'Italia“ v italijskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

Cudo v ceno!

500 komadov samo za gold. 1.85.

Eina krasna zajamčeno dobro idoča precizjska ura na 36 urm tek s pozlačeno verizico 1 krasna špila s ponar. biseri, kravato, 1 pozlačen prstan s ponar. kamnom za gospode ali dame, 1 krasna garnitura gumbov iz 3% double zlata za manšete, ovratnik in prsa, 6 platnenih žepnih rut, 1 jako lepa žepna pišalna oprava, 1 krasno žepno ogledalo v skatljici z glavnikom, 1 lepo dišečo toaletno milo, 1 yez, belžnica, 12 razglednic slavnih umetnikov zadnjega stoletja, 72 ang. pisalnih peres in 395 raznih redi, ki se vsi v hiši neobhodno potrebuje. Vse skupaj z uro, ki je sama toliko vredna, stane 1 gold. 1.85. Pošilja na povzetje ali predplačila.

H. SPINGARN, Krakov št. 43.

Kdor naroči 2 zavirk, vdobi v dar 1 lep žepni nožič na dve rezili, pri več kot 2 zavirkih se priloži vsakemu po 1 tak nožič. Za kar ne ugaja se denar takoj povrne.

Malo kmet. posestvo v Šmarjeh,

hiše v Ajdovščini, pripravne za gostilno, trgovino ali drugo obrt; velike kamnite vežne duri, lepo kamnitno okno z železnim zapiralom, proda pod ugodnimi pogoji **A. Casagrande** v Ajdovščini.

Dr. F. GAIGER

praktični zdravnik v LJUBLJANI

dosegel je izvrstne vspehe z vporabo

železnatega vina

G. PICCOLIJA, dvornega založnika

Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani.

Polliterska steklenica velja 2 kroni in se vnaanja načrila točno izvršé.

Zavaruje poslopja in premične proti požarnim včadam po najnižjih cenah. Škode cenuje takoj in najakutnejše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokristne namene.